

Aardrijkskunde groep 6 Wijzer door de wereld - Samenvatting hoofdstuk 5

1. Van katoen tot spijkerbroek

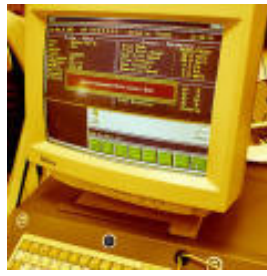
De kleding die jij in de winkel koopt wordt gemaakt in een fabriek. Fabrieken maken allerlei dingen, die **producten** genoemd worden. Het maken van spullen heet **productie**. Voor het maken van producten, of onderdelen ervan, heb je natuurlijk materialen nodig. Dat zijn **grondstoffen**. Kleren worden bijvoorbeeld van stof gemaakt. Een ander woord voor stof is **textiel**. Textiel bestaat uit katoen, wol of kunststoffen.

Grondstof	Product	Fabriek
katoen	lappen	textielfabriek
lappen	kleren	kledingfabriek
hout	papier	papierfabriek
hout	planken	houtzagerij
planken	stoelen	meubelfabriek

Voordat een product klaar is, moet er van alles gebeuren. Al die stapjes om iets te maken heten bij elkaar **productieketen**. Als de producten klaar zijn, gaan ze naar de winkels. Bedrijven maken gebruik van reclames om hun producten te verkopen.

2. Allerlei fabrieken

Fabrieken vind je overal. Er zijn heel veel verschillende fabrieken. Ze kunnen groot zijn of klein, kant-en-klare producten (eindproducten) maken of alleen een stukje. Alle fabrieken bij elkaar noemen we **industrie**. Grote fabrieken staan vaak bij elkaar in **industriegebieden** aan de rand van steden. Ze hebben daar de ruimte, het is veiliger, en ze veroorzaken daar minder overlast dan in woongebieden. Het is ook handiger. Grondstoffen en gemaakte producten kunnen gemakkelijk gebracht en opgehaald worden door vrachtwagens of boten.

Industrie is belangrijk omdat iedereen de gemaakte producten nodig heeft. Daarnaast zorgt industrie voor werk. Maar ook voor vervuiling en afval. Daarom

zijn er **milieuregels** waar al die fabrieken zich aan moeten houden. Voorbeelden van grote fabrieken zijn: staalfabrieken (Hoogovens), kunststoffabrieken (DSM), Elektronicafabrieken (Philips).

inkt	verf
sommige soorten tapijt	verpakkingen
medicijnen	sommige kleding
kunstmest	schoenzolen
plastic zakjes	autobanden
grondstoffen voor parfums	kunststof tuinmeubels

3. Textiel in Twente

In het oosten van de provincie Overijssel werd rond het jaar 1700 al textiel gemaakt. Dat gebied heet **Twente**. Het ging lang goed met de **textielindustrie** er kwamen steeds meer fabrieken en er was dus ook veel werk. In 1960 veranderde dat ineens. Dat kwam doordat er in Azië en Afrika ook kleding gemaakt werd. Daar werd heel veel goedkope kleding tegelijk gemaakt. Door deze **concurrentie** werd de Twentse kleding steeds minder verkocht en daardoor kregen de fabrieken minder werk. Er ontstond **werkloosheid**.

In Azië en Afrika kunnen sommige producten heel goedkoop gemaakt worden. In deze **lagelonenlanden** wordt het werk soms ook door kinderen gedaan. Die kinderen moeten lang en hard werken maar ze verdienen bijna niets met hun werk. Dat heet **kinderarbeid**.

Unicef probeert de kinderen te helpen door scholen op te zetten bij de fabrieken waar de kinderen werken. Daar kunnen de kinderen toch leren, lezen rekenen en schrijven en een vak leren, voor later.

4. Een groene hoek

Vlakbij het gebied dat we Twente noemen, ligt de **Achterhoek**. De achterhoek is een groen gedeelte van Nederland. Er staan eeuwenoude boerderijen op kleine

stukjes land. De akkers zijn zo klein omdat ze bij het overlijden van een boer verdeeld moesten worden tussen al zijn zonen. Zo werden de stukjes grond steeds kleiner. In de Achterhoek vindt je ook oude bossen. Veel bossen bestaan al sinds de Middeleeuwen. In de rest van Nederland zijn vroeger veel bossen gekapt. Maar de edelen uit de Achterhoek waren daar tegen. Dankzij hen zijn veel bossen bewaard gebleven.

In oostelijk Nederland ligt ook de Veluwe. Daar zijn een aantal belangrijke **natuurgebieden**. Er zijn oude bossen met vooral veel **naaldbomen** (spar, den). **Loofbomen** (bomen met blaadjes) staan er veel minder. De bomen zijn eigenlijk aangeplant voor de houtkap, maar de bossen zijn ook om een andere reden belangrijk. Mensen komen voor hun plezier naar de Veluwe. Ze houden van de natuur en komen graag fietsen, wandelen en kamperen. Er is dus veel **recreatie**.

De Veluwe is nu één van de grootste recreatiegebieden van Nederland. **De Hoge Veluwe** is een groot, beschermd, natuurpark waar wilde zwijnen, reeën, herten en andere dieren leven. Sommige dieren die je daar vindt, komen in de rest van Nederland zelfs niet meer voor.

Bron: Wijzer door de wereld uitgegeven door Wolters Noordhoff (alleen voor gebruik Iln. De Kleine Beer)

Oefenvragen

Je kunt vragen verwachten over de stof uit je aardrijkskundeboek, je werkboek en informatie die in de klas behandeld is... Weet je zeker dat je alles goed bestudeerd hebt?! Prima, dan moet het lukken om de oefenvragen hieronder goed te beantwoorden.

1. Hoe heten de materialen die je nodig hebt voor het maken van een product?

2. Geef drie voorbeelden.

3. Alle stappen die nodig zijn om iets te maken noemen we bij elkaar de

.....

4. Leg uit waarom er reclame is.
5. Waarom worden fabrieken meestal aan de rand van de stad gebouwd? Geef drie redenen.
6. Welke drie grote Nederlandse fabrieken ken je? Vertel ook wat ze produceren.
7. Aardolie is een belangrijke grondstof voor allerlei producten. Noem er vier.
8. Vertel wat je weet van de textielindustrie in Twente?
9. Uit Azië en Afrika komen veel goedkope textielproducten. Wat is de belangrijkste reden daarvoor?
10. Probeer je voor te stellen wat er aan jouw leven zou veranderen als jij ook moest werken. Hoe zou je leven er uit zien? Wat zou dat betekenen voor jouw toekomst?
11. Gelukkig woon je in Nederland... Weet je ook hoe het grootste recreatiegebied van de Veluwe heet?
12. Op de Veluwe vind je ook veel bossen. Welke bomen komen daar vooral voor? Noem twee soorten.

Zo, dit waren de vragen. Let op: dit zijn niet persé de vragen van het echte proefwerk... Succes!